

Proces verbal al întâlnirii din 14 mai 2021 la
Centrul de Dezvoltare Durabila Tara Hațegului - Retezat
al Academiei Române din comuna General Berthelot.

La întâlnire au participat :

Din partea comunității academice , Acad. Ioan Dumitrache, Secretar General al Academiei Române ,moderator al discuțiilor , Acad. Păun-Ion Otiman, de la Filiala Timișoara a Academiei Române, Prof. Cosmin Popescu, Rector al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Banatul Timișoara și alți cercetători și cadre didactice de la aceeași universitate, Conf. Csaba Lorincz - decan Facultatea de Mine Petroșani, Conf. Vasile Zotic - prodecan Facultatea de Geografie a Univ. Babeș- Bolyai, Conf. Marius Skolka - decan Facultatea de Științe ale Naturii Universitatea Ovidius Constanța, prof. Dan Cogălniceanu, membru corespondent Academia Română. La întâlnire a participat Prof. Dan Grigorescu, Director științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, Președinte de onoare al Geoparcului din Țara Hațegului .

Din partea comunităților locale au participat primarii comunelor General Berthelot – Marina Huzoni, Bretea Româna – Ionescu Gruia Răzvan, Densuș – Ioan Vârtopean, Sântămăria Orlea – Dumitru Oprean, Sarmisegetuza – Adrian Cordoș, Baru Mare - Daniel Răducanu , Călin Pop - președintele Asociației intercomunale Țara Hațegului. Primarul orașului Hațeg, Adrian Pușcaș a transmis odată cu scuzele pentru imposibilitatea de a participa, susținerea totală a acestei inițiative ,menită să contribuie la dezvoltarea unei utile colaborări în dezvoltarea Țării Hațegului.

Din partea ariilor naturale din zonă au participat Lector Alexandru Andrășanu , Director al Geoparcului Dinozaurilor, domnul Alin Flavius Alimpesc, Director al Parcului Natural Grădiștea Muncelului- Cioclovina și reprezentanți ai Administrației Parcului Național Retezat. Au luat parte reprezentanți de la Asociația de Turism Retezat, Destinația Ecologica Țara Hațegului.

În deschiderea întâlnirii , domnul Acad Ioan Dumitrache a evidențiat scopul principal al întâlnirii : transformarea Centrului Academiei din comuna General Berthelot într-un loc al cercetării științifice multidisciplinare și interdisciplinare , al consultanței științifice și tehnice la cererea reprezentanților locali, care să ilustreze la nivel național importanța implicării academice în problematica dezvoltării regiunilor. Dl. Dumitrache a subliniat necesitatea constituirii în acest scop a unui consorțiu format din reprezentanți ai instituțiilor academice, primari și alți reprezentanți ai comunităților locale și a invitat participanții la întâlnire să-și exprime opiniile și dezideratele legate de dezvoltarea zonei, Academia urmând să răspundă în scurt timp cu un plan de măsuri vizând dezvoltarea culturală și socio-economică a regiunii.

În continuare, domnul Acad. P.I. Otiman a prezentat istoria reconstrucției și amenajării a Centrului de Dezvoltare Durabilă Țara Hațegului - Retezat, inaugurat în ziua de 10 octombrie 2010.

Rectorul USAMV Timișoara, domnul Prof. Cosmin Popescu, a menționat activitățile care se desfășoară în cadrul universității în legătură cu dezvoltarea agricolă și rurală din Țara

Hațegului. A arătat ca în cadrul USAMV a fost creat un centru de cercetare dedicat elaborării unei strategii de dezvoltare rurală, în care Țara Hațegului reprezintă un studiu de caz.

Dl. Prof. Dan Grigorescu a subliniat importanța deosebită a zonei sub aspectul patrimoniului natural și cultural: castrul roman Sarmizegetusa –Ulpiu Traiana, bisericile de piatră medievale, unice în România și nu în ultimul rând siturile cu resturi ale dinozaurilor, a căror importanță este confirmată în plan mondial, menționând în acest sens interesul deosebit al cercetătorilor paleontologi din străinătate pentru desfășurarea de cercetări în această regiune. A insistat asupra necesității de dezvoltare a cercetărilor aprofundate în toate aceste domenii, inclusiv prin lucrările de licență și masterat ale studenților. Dl. Grigorescu a arătat că pe lângă cercetarea științifică și acordarea consultanței de specialitate în diferite domenii autorităților locale, Centrul poate fi folosit și drept loc al unor expoziții permanente și temporare ceea ce ar putea întări importanța sa culturală. A arătat, că după o experiență de peste 40 de ani de lucru și contact cu oamenii din regiune, este convins că Centrul poate deveni un model național de dezvoltare al colaborării între mediul academic și comunitățile locale în susținerea dezvoltării regiunilor.

D-na Maria Huzoni, primar al comunei Gral Berthelot a prezentat demersurile primăriei în organizare în scop turistic a locurilor de mare interes din regiune, subliniind totodată importanța colaborării în acest scop, desfășurate în timp, cu reprezentanți ai mediului academic.

În intervențiile mai multor participanți de la USAMV și Filiala Academiei de la Timișoara s-a evidențiat necesitatea elaborării unei Strategii de dezvoltare a zonei, bazată pe necesitățile identificate de către comunitățile locale.

Dl. Lector Alexandru Andrașanu, a arătat că ideea creării consorțiului sub egida Academiei Române este foarte bună și o formalizare a ei ar crea un cadru concret activităților ulterioare. A arătat realizările în privința amenajărilor turistice în cadrul Geoparcului și a subliniat necesitatea elaborării unei strategii unitare de dezvoltare a regiunii axată pe toate aspectele implicate.

Dl. Conf. Csaba Lorincz a subliniat necesitatea creării unor branduri pentru produsele locale, de care să beneficieze locuitorii și nu alte entități, arătând disponibilitatea de a conlucra în această problemă cu persoanele interesate. Dl. Conf. Vasile Zotic a subliniat necesitatea elaborării unui plan de amenajare zonală, arătând că Facultatea de Geografie din cadrul Universității Babeș - Bolyai are o bogată experiență, pe care o poate pune la dispoziția consorțiului de parteneri care se va constitui în acest scop.

Din partea primarilor din Țara Hațegului au fost supuse discuției o serie de probleme de ordin practic în privința dezvoltării agricole în regiune; discuțiile au prilejuit păreri contradictorii între unii primari și universitarii de la Timișoara. Primarii au obiectat în special faptul că tendințelor de dezvoltare agricolă în regiune, li se opune legislația de mediu din ariile protejate. Drept exemple au fost menționate: pășunatul în zona alpină, strict reglementat, ca și interdicția de a tăia jnepenișurile datorită faptului că ele reprezintă habitate protejate, de asemenea imposibilitatea dezvoltării de microferme în ariile protejate, impusă de reglementările de mediu. Discuțiile au conturat necesitatea instituirii unui cadru organizat pentru consultanța în domeniul agricol și al dezvoltării rurale. S-a arătat în discuții că Centrul Academiei din comuna General Berthelot poate reprezenta locul ideal al desfășurării

consultanței de specialitate acordată fermierilor din regiune . Mai mulți vorbitori au subliniat importanța acestui transfer de cunoștințe și de experiențe în dezvoltarea regiunii , inclusiv în legătură cu deschiderea mediului de afaceri către tinerii din regiune, care vor fi astfel motivați să dezvolte aici afaceri. Necesitatea conservării arhitecturii tradiționale din Țara Hațegului – a fost de asemenea discutată, propunându-se sprijin din partea Ordinului arhitecților.

Reprezentanții Universității Ovidius Constanța, Prof. Dan Cogălniceanu și Conf. Marius Skolka au arătat că Centrul poate asigura realizarea mai multor obiective avute în vedere în colaborarea dintre mediul academic și locuitorii regiunii ,pe lângă consultanță în domeniul agriculturii și al dezvoltării rurale, ar trebui susținută cercetarea științifică a naturii biologice și geologice din regiune, existând deja aparatură de cercetare performantă, instalată în Centru, de asemenea organizarea de expoziții și conferințe video pe teme diverse legate de natura, cultura și istoria regiunii , utile în special profesorilor și elevilor din regiune.

O propunere care s-a bucurat de susținerea mai multor participanți a fost cea de organizare în cadrul Centrului ,care dispune și de spații corespunzătoare de cazare ,de școli de vară . Universitățile și institutele de cercetări care fac parte din consorțiu pot beneficia de logistica Centrului în organizarea unor asemenea școli de vară dedicate unor teme de interes pentru comunitățile locale. În discuții a fost subliniată necesitatea realizării unui parteneriat public – privat care să contribuie la reabilitarea unor clădiri ce pot susține cercetarea științifică și turismul în regiune, așa cum sunt cabanele Rotunda și Gemenele .

Necesitatea realizării unei analize sociologice a regiunii, care poate orienta cel mai bine acțiunile concrete, a fost de asemenea subliniată.

În încheierea întâlnirii , domnul Acad. Ioan Dumitrache a mulțumit participanților și a anunțat că propunerile făcute au fost reținute, urmând ca ele să fie concretizate într-un plan de acțiuni menit să asigure funcționarea optimă a Centrului de dezvoltare durabilă al Țării Hațegului -Retezat . A subliniat că Academiei Române dorește ca acest Centru să devină o structură funcțională model, în realizarea unei mai strânse implicări a mediului academic în problemele comunităților locale.